

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Divendres 3 de Mars de 1899

Núm. 3.834

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1
n provincies trimestre. 3'50
Extranjer i Ultramar. 7
Anúncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerias d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofre, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de

TOS

La que paga més contribució de la provincia.

Se compran

Damasos vells de tots colors, joyas antigas d' or y plata, capses d' or esmaltadas y sagelladas, cobre-llits de seda ab flors, arrecadas y anells ab esmeraldas, collets de perlas y tota classe d' objectes vells.
Se compran fonda de Londres, fins lo dilluns 6 del corrent, tots los dias de 3 a 4 de la tarde, habitació número 3.

Secció doctrinal

Documents parlamentaris

Publiquem a continuació textualment la rectificació feta per lo senyor Sol y Ortega en lo Congrés. No publicuem lo discurs perque totes las afirmacions y tota la significació política del discurs estan contingudes, per sobria repetició, en la rectificació. Ademés d' haver conseguit que s' obri la informació pública, ó lo que seria encara millor, que 'ls mateixos organismes armats reaccionin per sa propia virtut pera depurar-se per medi de tribunals d' honor, lo senyor Sol y Ortega ha tingut lo bon gust de declarar-se patriota avans que d' home de partit, la sinceritat de no refusar la seva part de responsabilitat en lo desastre y la virtut de treballar per la regeneració d' Espanya, fassi 'l miracle qui 'l fassi. Per tot aixó son discurs mereix esser reproduhit. Heus aquí lo que digué:

Parla 'l senyor Sol y Ortega

Jo, senyors diputats, després que he sentit al senyor president del Consell, al senyor ministre de la Guerra y al senyor ministre de Marina, me donaria per satisfet ab ometre lo que aquí ha ocorregut al fello del país, donant a coneixer que a aquest país mon discurs d'ahir y las contestacions que haven sentit en la tarde d' avuy, segur de que, al llegir aquell discurs, he d'olent, y al llegir las contestacions, bonas ó dolentas, de sas senyorias, tindria bastant pera formar judici y pera fallar a favor meu y en contra de sas senyorias.

Lo senyor ministre de la Guerra (Correa): No; a favor nostre.

Lo senyor Sol y Ortega: Las defensas, que han fet sas senyorias son de tal classe que, no s' ofenguin, semblan defensas d' encàrrech, ó d' ofici, ó de pobre.

Vaig a ocupar-me somerament d' aquestas defensas, y pera ferho he de restablir las cosas a son punt, perque tinch interés en que no s' extravihi 'l debat, ni s' perti a un terreno distint d' aquell en que 'l veig colgar ahir, perque si aixó pot convenir al Govern, no convé al diputat que en aquets moments vos dirigeix la paraula, ni convé al país, ni molt menos a la claretat del assumpto.

Deya ahir lo senyor Moret al acabar son brillant discurs, que las desgracias que 'ns havian ocorregut, quan no 'ns haguessin prestat altre servey, nos haurian prestat lo de revelarnos que en aquest país tot estava gangrenat y tot estava podrit. Me sembla que vingué a dir aixó 'l senyor Moret al punt que 'l senyor Silveira hagué de contestar-li: el remey del Sr. Moret es semblant al que apliqué un metje que, pera curar lo dolor de cap, tallés lo cap al malalt.

Jo, en lo dia d'ahir, no vaig fer més que repetir en termes diferents, lo mateix que havia dit lo senyor

Moret al final de son discurs: que després dels desastres de la guerra aquí no hi havia quedat res. En efecte, aixó veig dir, no ha quedat res sa, perque de lo poch que quedava sa en lo concepte públich, l' exércit per una part y la marina altra, l' exércit havia perdut tot son prestigi als ulls del país, y a la marina li havia succehit altre tant.

Y generalisant la cosa, veig afegir que precisament perque l' exércit havia perdut son prestigi y la marina també, y perque 'l país no s' feya responsable a tots los homes polítics dels fets ocorreguts y del desprestigi de la marina, precisament per aixó es' avam també desprestigiats los homes polítics; que era menester reaccionar contra aixó, y per tant era necessari que 'ls homes polítics realisessin també actes pera reconquistar 'l aprecio del país.

Y es clar, senyor Sagasta, que jo no entens que l' exércit y la marina, com entitat, com cos, estessin deshonrats per lo que haguessin pogut realisar individus pertencients a eixos instituts, fossin aquestos individus en major ó menor número; per quesé que 'ls actes dels individus no deshonran a las colectivitats, com, per exemple, lo que aquí pugués haverhi varis diputat que naguessin faltar a sos debers, no implicaria deshonra pera 'l Cos Colegislador; ni lo que en la marina hi hagi hagut oficials ó quefes que hagin faltat a son deber, implica deshonra pera la marina, y que en l' exércit hagi pogut succehir lo mateix, tampoch implica deshonra pera l' exércit. Mes hi ha que possar un pero, y 'l pero es, que 'ls cossos, los instituts quedan incòmodes dels vicis y defectes d' alguns de sos individus, quan aquestos cossos ó instituts procuran expulsar a aquells que hagin faltat al compliment de sos debers, quan procuran purgarse d' alló que constitueix algo perjudicial pera l' institut mateix.

Y heus aquí a lo que vingué ahir, fentme eco de la opinió pública, fou a fer present la necessitat de que, pera satisfer a aquesta opinió pública, pera retornar lo prestigi al exércit y a la marina y als cossos polítics que existeixen en lo país se realisin actes encaminats a depurar las responsabilitats, a exigir aquestas responsabilitats, a fer efectivas aquestas responsabilitats y a castigar a aquells que s' hagin fet culpables, reos, cómplices ó encubridors de delictes comesos en perjudici de la patria, de la moralitat y dels instituts armats.

Senyors diputats, ¿per qué veig realisar jo ahir 'l acte que vosaltres censuráu? Puig jo os ho diré ab tota sinceritat; perque ja os digué que ahir venia a realisar un acte de patriota, no un acte de republica, y avuy vinch ab la mateixa tessitura, Jo no vinch a parlar en nom del interés de cap partit, vinch a parlar en nom del interés de la patria.

Jo hi vingut aquí a fer un acte de patriota, perque, podreu ó no creurem, estich cansat de sentir militars que s' queixan de l' especie de desprestigi, de l' especie de desden ab que son tractats per la opinió pública, quan van per los carrers y per las plassas, en los tramvias y en los teatros. Ja estich cansat de sentir a militars que a mi personalment m' han dit: Senyor Sol y Ortega; nostra situació devant l' opinió pública es insostenible. Jo hi sentit a militars, que m' han dit: «Durant las últimas festas de Carnaval, no 'ns atrevim a sortir de casa, no 'ns atrevim a exposarnos al contacte ab las máscaras, per por de que 'ns dignin alló que poden mereixer alguns individus del exércit; pero que no mereix indubablement tot l' exércit.»

Lo senyor ministre de la Guerra: ¿Per qué no m' ho deyan a mi y no a S. S.? A mi me ho tenian de dir.

Lo senyor Sol y Ortega: Já parlarem d' aixó, senyor ministre de la Guerra.

Repeteix, senyors, que jo vareig realisar l' acte d'ahir, cansat de sentir a militars que aquí y a Barcelona me feyan indicacions y manifestacions per l' istil de las que hi tingut l' honor de repetir en aquest moment devant la Cambra. Y diu lo senyor ministre de la Guerra: ¿Per qué no ha vingut a contármelo a mi lo senyor Sol y Ortega?

Lo senyor ministre de la Guerra: Hi dit los militars.

Lo senyor Sol y Ortega: Lo senyor ministre de la Guerra m' ha dit en son discurs...

Lo senyor ministre de la Guerra: Es veritat.

Lo senyor Sol y Ortega: ¿Per qué no ha vingut a contármelo lo senyor Sol y Ortega?

Y jo li contesto a S. S. que jo no he anat a dirli perque s' em figurava que no tenia necessitat de dirli; perque la cosa es tan pública y tan notoria, que la coneix tot Madrid y la coneix tot Espanya y segurament a S. S. no li havia d' ocórrer alló de que:

*Todo Madrid lo sabia
todo Madrid... menos él.*

Lo senyor ministre de la Guerra: Ningú puntualisa 'ls fets; no hi ha més que 'l rumor; pero no se citen fets concrets.

Lo senyor Sol y Ortega: Puig be, senyors; jo he vingut aquí pera realisar un acte de patriotisme, un acte de sinceritat, un acte de bona fé, no en perjudici del exércit, ¡que he de realisar jo en perjudici del exércit, si ja veig dir ahir que devant l' exércit me descubrixe, perque ses glorias son glorias de la patria, y per consegut també son glorias mevas! En perjudici de la marina! ¡Ojalá que la marina d' avuy fos la marina de Lepanto, y ojalá que haguessin tingut algo que dir aquí en elogi d' aquesta mateixa marina! Perque, al fi y al cap, soch republica; pero avans soch espanyol y amant de la prosperitat del meu país. (Mostres d' aprobació.)

Jo no he vingut aquí a perjudicar en lo més mínim al exércit, ni a la marina, ni als homes polítics que ocupan los «escaños» d' aquesta Cambra; jo he vingut aquí pura y simplement a demostrar la necessitat de que aquestos instituts armats, lo mateix que 'ls cossos polítics existents en Espanya, s' depurin y s' purguin. Hi ha que purgar, senyors; lo mateix los instituts armats, que 'ls organismes polítics d' Espanya. Aquesta es la realitat. Jo no he vingut, com deya lo senyor ministre de la Guerra, inferintme ab aixó un agravi, una ofensa, que no sé si puch perdonarli; no he vingut a separar als quefes y oficials dels soldats, pera fins que S. S. me ha suposat; s'oposició contra la qual protesto enérgicament. (Lo senyor ministre de la Guerra: Jo ho celebro molt.)

¡Ah! No es aixó nou en mi. Fa quatre anys, parlant en aquest mateix recinte d' un fet ocorregut, que doná per consecuencia lo fusellament d' un capifá, hagué d' ocupar-me del exércit, y hagué de dir allavors lo que pensava del exércit y de la disciplina. Allavors, senyor ministre de la Guerra, jo veig manifestar que era un dels homes que, a pesar d' esser republica, que a pesar de militar en un partit radical, que a pesar de sentir tendencias revolucionarias, guardava molt de respecte y consideració a la disciplina del exércit; perque l' exércit, a mon humil sentir, ni allavors, ni avuy, ni may, deu pertencixer a un partit polítich determinat, ni deu servir a interessos d' una fracció, ni deu esser

exèrcit d' una parcialitat ó d' un bando: deu esser l' exèrcit de la patria, superior á totes las divisions, superior á totes las lluytas d' ideas; deu esser la representació més alta de la integració del país. (Aplausos en tota la Cambra. Lo senyor ministre de Guerra: Molt bé.)

Ara compendrà'l senyor ministre de la Guerra que, per lo mateix que aqueixa es la meua opinió, me dol més l' observar com en los temps actuals se propén à dividir l' exèrcit, y á dividi lo, no colcant á un costat los soldats y al altre 'ls oficials, quefes y generals, sino colcant d' una banda als partidaris de determinadas ideas y d' altra banda als partidaris de las ideas contrarias; y aqueixa divisió del exèrcit, jo, senyor ministre de la Guerra, á pesar de mas ideas y á pesar del puesto que ocupo en la política la condempno, porque entenh que l' exèrcit, com la patria, ha d' esser un é indivisible. (Grans mostrás d' aprobació). Y afegeixo, senyors que, si alguna divisió concibeix en l' exèrcit, es una divisió que deu ferse desde un altre punt de vista; la divisió realisada desde 'l punt de vista de la moralitat y de la immoralitat: á un costat tots los morals; á l' altre costat tots los immoral. (Lo senyor ministre de la Guerra: Aixó fora del exèrcit; aixó no perténeix al exèrcit.)

Es clar que, quant parlo d' aquesta divisió, desde 'l punt de vista de la moralitat, quant dich que deuen posarse á un costat los morals y á altre 'ls immoral, es pera expulsar del exèrcit á aquets últims.

Fora d' aquesta divisió, jo no concib-ixo altre en l' exèrcit; jo condempno tota altra divisió en l' exèrcit, y, per consegüent, protesto de las ideas, dels propòsits y de las intencions que me ha atribuït, sens fonament, lo senyor ministre de la Guerra.

Y ara jo he de dir algo al senyor president del Consell de ministres. Lo senyor president del Consell, en lo dia d' avuy, prenent la part per lo tot, confonent la part ab lo tot ha dit: «No s' pot dir que está desprestigiát l' exèrcit, sens que á la vegada s' digui que está desprestigiada la patria»; com si l' exèrcit y la patria fossin dos termes idèntichs, quant, senyors, resulta que la patria es lo tot y l' exèrcit es una de las parts de la patria, y per consegüent, pot ocórrer que l' exèrcit está desprestigiát, sens que he estigui la patria. Lo que hi ha es que, si l' exèrcit estigués desprestigiát y la patria no acudís á remediá lo desprestigi, la patria s' feya solidaria d' aquest desprestigi, y allavors si que estarían desprestigiats l' exèrcit y la patria. Y pera que Espanya no s' fassi solidaria del desprestigi en que están l' exèrcit y la marina, es per lo que jo, en representació de la patria, demano que s' depuri lo que hi ha en l' exèrcit y en la marina, que s' depuri aqueix instituts armals de lo que hi ha en ells de desprestigi, porque si no la patria resultarà desprestigiada.

Aquí, com argument de carácter general, s' ha dit pura y simplement per lo senyor President del Consell de ministres, per lo senyor ministre de la Guerra y per lo senyor ministre de Marina: «Que vingan fets concrets y si venen fets concrets se castigarán». Y se 'm provocava, pera que jo, humil diputat, portés aquestos fets concrets y 'ls denunciés devant los Tribunals. Pero aquina idea tenen dels senyors diputats lo senyor President del Consell de ministres y 'ls senyors ministres de la Guerra y de Marina? ¿Desde quan, nosaltres hem de convertirnos en denunciadors de fets y de individus y hem de venir á representar lo paper de fiscals? Y ¿desde quan nosaltres podem fer tal cosa, sobre tot quan vosaltres nos heuen negat los antecedents que podian haver servit de base pera regoneixer la realitat d' aquestos fets denunciabls?

No, senyor President del Consell de ministres; la missió del diputat es més alta que tot aixó; la missió del diputat es venir al Congrés pera servir al país, y se serveix al país, fentse eco de sas necessitats, de sas aspiracions y de sa manera de pensar y de sentir, pera que aquí, fentse càrrech de las necessitats, de las aspiracions y de la manera de pensar y sentir del país, prenem en compte tots aquets factors pera las resolucions futuras y pera determinar la conducta que devém seguir en lo successiu. Y jo, que m' he trobat ab un estat d' oposició, que es indiscutible y que s' tradueix en aquesta fórmula: «No tenim fe en l' exèrcit, no tenim fe en la armada, no tenim fe en los homes polítichs»; jo, que m' he trobat ab aquest estat d' opinió revelat, no per simples rumors, sino per manifestacions tan clares y concretes com las que s' produhien en la Assemblée de las Cambras de Comerç de Saragossa; com las que s' han produhit en las manifestacions de las Lligas Agrarias; com las que s' han vist en las exposicions elevadas als poders públics per las representacions més autorizadas de Catalunya entera, especialment de Barcelona, jo que m' he tro-

bat ab que la premsa de tota Espanya, á diari, ha manifestat la poca fe del país en l' exèrcit, la poca confiança del país en la marina, la poca ó cap confiança del país en los homes polítichs; jo, que m' he trobat ademés ab que s' ha arribat fins lo punt y l' extrém de convocar Congressos, dels quals s' ha exclós, notéulo be, en la convocatoria, als homes polítichs, als homes que haguessin exercit qualsevol càrrech en la Administració política espanyola per elecció popular ó per nomenament del Govern; jo, que m' he trobat ab tot aixó, he vist d' una manera ben clara que 'l país te animadversió contra tots nosaltres los homes polítichs; y m' he cregut en lo deber, en lo dia d' ahir, de dirho lisa y francament pera que vosaltres proveysiu á las necessitats del porvenir y tractessiu de retornar lo prestigi al exèrcit, lo prestigi a la marina y á la vegada tractessiu de reconciliarvos ab lo país ó deixessiu á aquest país pas franch pera que éll, per medi d' altres homes, realisés sos fatus destins.

(Acabarà.)

CRÓNICA

Observacions Meteorològicas

del dia 2 de Mars de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	765	73		4'8	Ras	
3 t.	764	70				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS
	Máxima	Mínim.	Ter. tip.	direcció	classe can.
9 m.	Sol. 33	3	13	E.	Cumul 0'2
3 t.	Sombra 18		16	E.	0'2

Per la Administració de Consums d' aquesta ciutat, durant lo mes passat, han sigut decomisats: 4 cortés de ví, un corté d' alcohol, 2 hectólitras de grà, 13 ks. de tocino y 6 hens.

En lo sorteig de Bonos de la Exposició de Paris de 1900, verificat lo dia 25 del últim Febrer, han resultat premiats los números següents:

Série	Número	franchs	500.000
>	244	>	8.378
>	257	>	4.034
>	64	>	135
>	241	>	8.274
>	11	>	4.172
>	108	>	8.425
>	144	>	7.344
>	270	>	4.030
>	311	>	9.848

Per ahir estava anunciat lo debut en lo Teatro Principal de Tarragona, de la companyia que ha vingut actuant en nostra ciutat. Las obras escullidas foren «Los Cocineros», «La tonta de Capirote» y «La buena sombra».

Sia qualsevol lo número de senyors regidors que s' reuneixen avuy al vespre nostre Excm. Ajuntament celebrarà sessió de segona convocatoria.

S' ha publicat la relació dela preus á que han de valorarse en lo present mes los saldos á favor y en contra que puguin resultar als cossos d' aquesta regió en ajustos de raccions.

Escrihen de Barbastro que en general los camps presenten inmejorable aspecte, prometent una bona cullita de cereals.

Lo ví s' cotisa de 20 á 22 pessetas los 150 litros. L' oli á 60 pessetas quintá, verificantse moltes vendas, donchs la cullita es abundant y demostra be que 'ls molins oliers de molts pobles que s' obriguieren lo Desembre últim, continuarán sens tancar-se fins lo pròxim mes d' Abril.

Lo blat y civada se cotisa á 40 y 18 pessetas cahis, respectivament.

S' ha confirmat lo decret regulant l' ingrés dels jutjes y fiscals procedents d' Ultramar en la carrera fiscal y judicial de la Península.

La Junta de govern del collegi d' advocats de Tarragona he acordat fixar la quantitat de cinch pessetas la cuota ordinaria corresponent al any actual, que deurán satisfer los senyors colegiats avans d' acabar lo corrent mes de Mars.

Fins l' any económic entrant no comensarán á regir las modificacions introduhidas en las cuotas de la contribució industrial que pagan los pastissers y bodegons.

La recaudació líquida obtinguda per la Delegació d' Hisenda d' aquesta provincia durant lo pròxim passat mes de Febrer, ascendeix á pessetas 1.077.227'63, que comparada ab la del any anterior, acusa una alsa de 189.479'26 pessetas, á pesar de que Ajuntaments tant importants com Reus, Valls y Falset y altres, res han ingressat en dit periodo.

Nos congratulém de que l' autoritat económic provincial obtingui tant excelents resultats, que demostren l' actiu de sa gestió y que quant aquesta s' practiqui ab verdader zel, los interessos del Tesor están ben garantits y 'ls contribuyents responen, si no com deurían, millor que quant no venhen activitat y bon desistj pera 'l servey públich.

Ha sigut sacramentat lo conegut tinent coronel don Enrioh Marzo, jutj- que fon de la célebre causa instruhida á consecuencia del atentat del carrer de Cambi Nous.

Ha renunciat lo càrrech de vocal del tribunal pera escolars de parvuls D.ª Teresa Tous, maestra d' Alcanar.

Ha sigut designat pera formar part del tribunal d' escolars superiors de noys de Barcelona lo mestre de Tarragona D. Ramon Cipet.

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferents especies, puja á pessetas 689'33.

Correspondencia particular de LO SOMATENT

Barcelona 27 de Febrer de 1899.

Senyor Director:

Molt senyor meu: Conforme anunciarem en LO SOMATENT, l' important «Associació dels Coros de Clave», organisa una gran festa musical per lo dissapte passat en lo teatre Principal la que s' vege concorreguda en extrém. L' antich colissen de Santa Creu lo-grá omplenarse de gom a gom atrets per lo molt variat y e-cullit programa.

La part musical estigué á càrrech de la Banda Orquesta Municipal, que tan acertadament dirigeix lo mestre don Celestí Sadurni; lo coro infantil de nens y nenas de l' «Associació» recentment organisa baix la direcció del senyor Estrada; 500 coristas y las notables aristas donya Josefina Huguet, donyas Eivira y Maria Morera y don Angel Felin de Constantí y la poética ho fou á càrrech de la celebrada poeta donya Dolors Riera y Batlle y don Hermenegildo Goula.

Lo palco escénich fou adornat convenientment, al fons del qual y baix dosé púrpura fou colcat l' estandart de l' «Associació», presidint la festa lo busto del immortal fundador de las societats corals.

La gran massa coral baix l' ent-sa direcció del aplaudit mestre senyor Sadurni, nos deixá saborejar las melodiosas notas de «La Gratiut», «De bon matí», «Lo pom de flors», «La Marsellesa» y «La Marquinista» totes del insigne vate don Joseph Anselm Clavé y «Salut als cantors» de A. Thomás, aquesta ab coro de noys y noyas. Sense distinció foren unánimament aplaudidas.

«La Banda Orquesta Municipal» executá ab molta delicadesa la 1.ª Sinfonia sobre motius populars catalans, de Ribera y estrená «La rondalla de l' avia» (num. 3 de la sinfonia característica) del mestre don Celestí Sadurni. «La ronda la» fou molt aplaudida mereixent los honors de la repetició per acallar los picaments de mans.

Lo celebrat tenor don Angel Felin de Constantí nos demostrá sas dots artísticas y sa potent veu ab «I Pagliacci», de Cavallo, lo propi que la cansoneta catalana «Cueno de una princeseta», de Ferrer, las quals tingué que repetir per acallar los espontanis aplausos.

La notable diva catalana donya Josefina Huguet nos cautivá ab sa potent y ben timbrada veu ab «Carnos á conixer» en tan grata festa lo vals de concert «El Baccio» de Ardití y «L' anyorament» de Clavé y altres variats que per satisfacer los desitjos de la di-ngrida concurrencia tingué que repetir. Pocas vegadas crech sentir un «Anyorament» com lo que interpreta la celebrada y universal coneguda tiple don Josefina Huguet!

La part poètica fou confiada al notable primer actor de Romea don Hermenegildo Goula, que recitá «Las vespres catalanas» de Clavé y la celebrada poetisa donya Dolors Riera de Escriu que llegí «A un roinyo» de Clavé y una ben rimada poesia original dedicada al XXV aniversari de la mort del insigne mestre. Tan las unas com las altres foren estrepitosament apaudadas.

Com á novetat de la festa hi figurá l'estreno d'una cansoneta catalana «A Clavé» original la lletra de don Eusebi Benages y la música del estudiós y aprofitat mestre don Maximino Novi. per lo coro infantil de nenas y nens de la «Associació de Coros de Clavé» dirigits per son autor y 'l senyor Esrada.

La obra agrada molt y tingué que ser repetida. Als noys avans de la repetició se 'ls hi repartí dolsos.

Per fi se posá en escena la «fioa» en un acte «Sempre viva» original del senyor Benages que fou executada per las aplaudidas actrius germanas Morera y 'l senyor Plana.

La obra fou posada en escena ab tot lo gust artistic que requereix son argument, acabant ab un vistós apoteosis, essent molt aplaudits tots los artistes.

Felicitém á la Junta Directiva de la «Associació» per l'acte realizat.

ANTON DE ROMAJÓ.

GIROS
29' Londres 32'50
Cambis corrents
on lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitat-per los corredors de Comers de la mateixa.

CAMBIS EXTRANJERS			
	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 90 dias fetxa.		32'07	
» vista.	32'40		
París »	28'50-28'70	28'45	
Marsella á 8 dias »			
VALORS LOCALS			
	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS			
	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.		700	
Industrial Farinera	500		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	475	500	
Manufacturera de Algodón		100	
Companyia Reusense de Tranvias			
Companyia Reusense de Tranvias privilegiadas de cinch per 100	200		

Anuncis particulars

CORTES ARMURE NEGRES
LANA RUPA

á 12, 14 y 16 pessetas corte
CASA PORTA

ALS REPATRIATS

Se convoca á tots los repatriats d'Ultramar pertencients al concó d'aquesta ciutat, á una reunió que tindrà lloch lo ajuenge dia 5 del actual á les 3 de la tarde á l'hort de Martell (travessia del carrer de Miramar) pera tractar d'un assumpto interessant.

En venda

Hi ha pera vendre en la Granadella un molí fariner de vapor en lo que poden instalarse otras industrias. Dirigirse á Ramon Gassó de la Granadella.

ESCORIAS THOMAS.—Végis l'anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vilá Bou) 12.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

PER Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta impremta.

TELEGRAMAS

Madrid 2.

S'atribueix als Srs. Silvela y Polavieja, cas de que fossin poder, lo propósit de portar immediatament á la «Gaceta» las principals afirmacions de son programa.

—En un despaig de Manila's diu que 'ls incendis comensaren en la tenda d'un xino, lo qual havia quebrat, y, desesperat, posá foch á la mateixa, propagantse 'ls flams á moltes vivendas.

Creient los nortamericans que lo ocorregut era obra dels filipins, s'ordená que sortissin las tropas yankees y matessin á quants indigenas trobessin, y aixís ho feren, assassinant á donas, noys y vells.

Los indis, exasperats, se dirigiren á la ciutat muralada, abont foren rebuts á tirs, y 'l general Otis maná bombejar lo campament tagalo.

Los nortamericans tingueren moltes baixas y la jornada fou verdaderament terrorífica.

Segons diu lo cónsul del Japó, moriren 80 xinos y resultaren ferits 137.

Los cónsuls d'Alemania, Fransa, Bèlgica, Austria y Brasil conferencian pera resoldre lo que deu ferse en vista de la situació perillosa en que 's troban los naturals de sos respectius paissos.

—Málaga.—Ha sortit d'aquest port ab direcció á Gibraltar la fragata alemana «Stoche», escola de guardias marinas. Dit barco visitarà 'ls ports de Tànger y Lisboa.

—Es opinió general que la crisi ha quedat reduhida al problema de á quin partit se donará lo decret de disolució de las Cortes. Las corrents son favorables á una concentració conservadora.

—Lo meeting anunciat per lo Circul Mercantil de Valladolid se celebrará definitivament lo diumenje. Resultament lo comerç ancarà sas portas lo dia de la arribada del Sr. Paraiso, qui permanixerá dos ó tres dias á Valladolid y després vindrá á Madrid.

—Vitoria.—S'ha celebrat un meeting socialista, en lo que ha parlat lo Sr. Iglesias, proposant que 's demani la supressió dels recarrecs de guerra y 'l pago de sos alcansos als repatriats. La concurrencia al meeting ha sigut extraordinaria y l'ordre complet.

—La «Correspondencia Militar» d'aquesta nit diu que 'l Consell Suprém de Guerra y Marina ha acordat la presó del general Toral.

Creym—diu lo periódich—que no será aquesta la última presó que 's fassi sino que 'n seguirán algunas més.

—«La Reforma» ocupantse de la situació actual manifesta que ans d'ahir se sentí en un grupo polítich el Sr. Sagasta: «O 'l Parlament ó jo».

—Al aixecar la sessió del Congrès ahir á la tarde lo marqués de la Vega de Armijo digué: «Pera 'l cas de que aixó torai á reunir-se senyalo ordre del dia pera la sessió próxima.»

Aquesta frase ha sigut molt comentada y 'ls amichs del Sr. Silvela li donan gran importancia.

—Se diu que ni 'l senyor Sagasta ni tampoch lo senyor Silvela presentarian color á la solució intermija que s'oposan alguns polítics, porque, á son judici, no hi ha situació política possible ab las actuals Cortes.

París 1.

Lo jutje que enten en lo procés sobre 'ls documents trobats en casa d'alguns orleonistas, ha examinat los papers á presencia dels interessats.

Lo quefe dels imperialistas ha negat que 's tractés de donar un cop d'Estat.

«Lo que hi ha, si, y ja ho coneixereu, ha dit, es un plan».

«Quin plan es aqueix?» preguntá lo jutje. Lo plan está aquí, respongué lo quefe imperialista donantse un cop ab la mà en lo front.

—Lo Papa segueix agravantse. Lo cardenal Oreglia, degà del Sacro Colegi, no s'aparta un moment de S. S.

Despaigs rebuts de Londres dinhen que la malaltia que pateix lo Lapa es una pulmonia complicada ab gran febre.

Son estat se ju'ja molt perillós. Regna gran espectació en totas las cancellerias.

París 2.

Roma.—Tot está tranquil en lo Vaticá á las duas de la matinata.

—Londres.—Lo vapor «Labrador», á bordo del qual hi anava Agoncillo, ha naufragat en la costa de Escocia.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Secció oficial

Registre civil

del dia 1 de Mars de 1890

Neixements

Joseph Molluna Baset, de Secundino y Tecla.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Mariana Montserrat Noila, 54 anys, Arrabal baix de Jesús.

Secció religiosa

Sant d'avuy.—Sant Celedoni.

Sant de demá.—Sant Cassimir.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 1

De Londres y escalas, en 15 dias, vapor «Velandes», de 620 toneladas, ab tránzit, consignat als senyors Mac Andrews y C.

De Cette en un dia, vapor «Correo de Cartagena», de 258 toneladas, ab hocoys buyts, consignat als senyors viuda y nebot de P. Ferrer Mary.

Despatzadas

Pera Cette vapor «Correo de Cartagena», ab vi.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior	59'75	Cubas del 86	50'37
Exterior		Cubas del 90	52'37
Colonial		Aduanas	92'
Norts	39'80	Ob. 5 0/0 Almansa	83'
Fransas	38'05	Id. 3 0/0 Fransa	43'12
Filipinas	68'		

PARIS

Exterior 55'25 Norts

GIROS

París 29' Londres 32'50

Se reben órdes pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables en Bolsa. Descompte de cupens y compra de monedas d'or de tots los paissos.

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la

Interior	59'77	Aduanas	92'50
Exterior		Norts	39'80
Amertisable		Fransas	38'25
Cubas 1896	60'25	Filipinas	
Cubas 1890	52'25	Obs. 6 0/0 Fransa	83'25
Exterior París	55'35	Id. 3 0/0	43'12

Pildoras de la Pell-Roja

Preparació especial de Joseph M. Font

(FARMACEUTICH)

Demaneulas tots los que tinguéu tós en coalsevol Farmacia encara aquells que no hagin conseguit alivi ab cap altre de tots los acreditats específichs coneguts, tota vegada que ellas constitueixen un preciós medicament pera combatrela.

Preu 1 pesseta capsas

Nota.—Se envian per correu certificadas sens augment de preu als pobles ahont no hi hagi farmacia sempre que s demanin duas capsas.

FARMACIA CENTRAL

ESpanyola

Pelayo, 42

Barña.

Publicacions regionalistas que reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», setmanari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzinari de Catalunya, «L' Art del Pagès», quinzinari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Lleuant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L' Olot», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatro Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadé.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellenés», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Gélicia).—«Euzkalduna», «Euzkalduna», setmanaris de Bilbao (Bizcaya).—«El Eco del Guapulo», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Caramelos Pectorals

DEL

Metje Salas

Modificadors de la hipersecreció de la membrana mucosa aerea, disminueixen y fluidifican la biscoitat del moch bronquial, facilitan la expectoració, treuen la tos y aumentan la respiració pulmonar.

Preparació molt eficas pera combatre la Tos del Dengue, Bronquitis aguda y crónica, Asma, Enfisema pulmonar, Catarros crónichs, sech y espasmódichs, Coqueluche, Tos del sarampió y ferina y finalment totas las afeccions de las vias respiratorias. Se componen d' estimulants vegetals, sense que en sa preparació s' emplehin narcótics ni medicaments perillosos, per lo que poden ser presos sens cap temor y en cualesvol cantidad, mateix per los noys que per las personas majors.

Son bon sabor, fa sián presos fins ab avidés per los noys a guins es tan difícil felloshi pendre medicaments.

A cada capsas acompanya un prospecte.

Dipòsits en totas las provincias

Farmacia de don A. SERRA

Arrabal Santa Anna, núm. 80.—REUS.

Demanis en totas las Farmacias de la provincia

Preu de la capsas 6 rals

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COM ADOB FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

Lo més económic, lo més eficas, lo més durader

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.—VALENCIA

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA

KAINITA, ETC.

balx garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

OBRA NOVA

Filles ilustres de Reus

Francisco Gras y Milla

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta impremta.

J. Matarons Roj

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Exterior París	55:35	1. 30.0	55:35
Cuba 1890	52:25	Op. 5 0/6 France	53:35
América	60:35		
Exterior			
Interior			
Exterior			
Adreces	50:77		
Adreces	52:80		
Adreces	53:85		
Adreces	54:90		
Adreces	55:95		
Adreces	56:00		
Adreces	57:05		
Adreces	58:10		
Adreces	59:15		
Adreces	60:20		